

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
SENAT

Comisia pentru cultură și media
Nr. ~~XXX~~/31./2020

Comisia pentru constituționalitate
Nr. LXVIII/1426/2020

RAPORT COMUN
asupra Legii privind meșteșugarii tradiționali din România
L99/2020

*(reexaminare ca urmare a Deciziei Curții Constituționale
nr. 648 din 24 septembrie 2020)*

În conformitate cu prevederile art. 152 alin. (1) și (2) din Regulamentul Senatului, republicat, cu modificările ulterioare, Comisia pentru cultură și media și Comisia pentru constituționalitate au fost sesizate de către Biroul Permanent al Senatului, prin adresa nr. **L99/2020 din 9 noiembrie 2020**, pentru reexaminarea *Legii privind meșteșugarii tradiționali din România*, ca urmare a Deciziei Curții Constituționale nr. 648 din 24 septembrie 2020 și pentru întocmirea unui raport comun.

Legea reglementează cadrul general pentru recunoașterea statutului de meșteșugar tradițional, drepturile și îndatoririle meșteșugarilor tradiționali, precum

și organizarea și funcționarea structurilor reprezentative ale meșteșugarilor tradiționali din România, în scopul conservării, protejării, transmiterii, promovării și punerii în valoare a meșteșugurilor și a culturii tradiționale.

În ședințele din 25 și 26 ianuarie 2021, Comisia pentru constituționalitate și Comisia pentru cultură și media **au hotărât, cu unanimitate de voturi, să adopte raport comun de respingere a legii.**

Prin decizia menționată, Curtea Constituțională a admis obiecția de neconstituționalitate și a constatat că legea trimisă la promulgare este neconstituțională în ansamblul ei.

Obiecția de neconstituționalitate asupra legii a fost formulată, în temeiul art. 146 lit. a) teza întâi din Constituție, de Guvernul României, sub semnătura prim-ministrului, care are dreptul de a sesiza Curtea Constituțională pentru exercitarea controlului de constituționalitate *apriori*. Analizând temeiurile constituționale invocate în susținerea sesizării de neconstituționalitate, precum și motivarea obiecției formulate, Curtea observă că autorul acesteia aduce atât critici de neconstituționalitate extrinsecă, ce vizează pe de o parte, obiectul de reglementare prin instituirea unor paralelisme legislative, iar, pe de altă parte, procedura de adoptare a legii prin lipsa solicitării de la Guvern a fișei financiare, cât și critici de neconstituționalitate intrinsecă, ce vizează conținutul normativ al art. 5 privind statutul juridic al Comisiilor speciale pentru verificarea și acordarea statutului de meșteșugar tradițional, al art. 20 privind statutul juridic al U.N.M.T.R., al art. 31 privind contravențiile și al art. 4 alin. (5) privind contestarea deciziilor de respingere a acordării statutului de meșteșugar tradițional, prin prisma încălcării dispozițiilor art. 1 alin. (5) din Constituție, în componența privind claritatea, accesibilitatea și previzibilitatea legii.

Examinând obiecțiile de neconstituționalitate, Curtea Constituțională a reținut următoarele:

- analizând critica de neconstituționalitate extrinsecă ce vizează instituirea

unor paralelisme legislative, Curtea reține că autorul sesizării susține, în esență, că legea criticată trebuie raportată la actualele realități legislative în domeniu, astfel încât să se stabilească raportul juridic cu entitățile care au ca obiect realizarea de produse meșteșugărești tradiționale și, totodată, să fie evitate paralelismele legislative;

- examinând cadrul normativ actual privind meșteșugarii tradiționali, Curtea constată că, în prezent, în România, nu există o legislație specifică desfășurării activității meșteșugarilor tradiționali;
- constată că, în ceea ce privește legea supusă prezentului control de constituționalitate, în procedura de legiferare nu a fost solicitată fișa financiară de către inițiatorii propunerii legislative. Neîndeplinirea obligației solicitării fișei financiare conduce, în mod firesc, la concluzia că la adoptarea legii s-a avut în vedere o sursă de finanțare generală și lipsită de un caracter obiectiv și real, astfel că au fost încălcate prevederile constituționale cuprinse în **art. 138 alin. (5) referitoare la stabilirea sursei de finanțare.**
- întrucât cheltuielile preconizate prin textele de lege criticate grevează asupra bugetului de stat, adoptarea lor ar fi fost posibilă doar după stabilirea sursei de finanțare în condițiile Legii fundamentale și după solicitarea fișei financiare de la Guvern. Neîndeplinirea obligației inițiatorilor legii de a solicita Guvernului fișa financiară conform art. 138 alin. (5) din Constituție coroborat cu art. 15 alin. (2) din Legea nr. 500/2002, conduce la concluzia că între Parlament și Guvern nu a existat un dialog real cu prilejul adoptării legii supuse controlului, iar Parlamentul a decis asupra majorării unor cheltuieli bugetare întemeindu-se pe o sursă de finanțare lipsită de un caracter obiectiv și efectiv. Prin urmare, critica privind încălcarea dispozițiilor art. 138 alin. (5) din Constituție este întemeiată;

- față de temeinicia motivelor de neconstituționalitate extrinsecă ce vizează însăși procedura de adoptare, reținută prin raportare la dispozițiile art. 138 alin. (5) din Constituție, și care afectează legea în ansamblul său, Curtea constată că nu mai este cazul să se examineze celelalte critici de neconstituționalitate intrinsecă formulate de autorul obiecției de neconstituționalitate.

Cât privește efectele unei decizii prin care Curtea, în cadrul controlului anterior promulgării, constată neconstituționalitatea legii examinate, în integralitatea sa, iar nu doar a unor dispoziții din cuprinsul acesteia, în temeiul art. 147 alin. (4) din Legea fundamentală și având în vedere jurisprudența Curții în materie, **Parlamentului îi revine obligația de a constata încetarea de drept a procesului legislativ cu privire la legea în cauză.** Curtea a arătat în jurisprudența sa că "situația determinată de constatarea neconstituționalității legii în ansamblul său [...] are efect definitiv cu privire la acel act normativ, consecința fiind încetarea procesului legislativ în privința respectivei reglementări". De asemenea, așa cum a constatat în jurisprudența sa, Curtea reține că, în cazul inițierii unui nou proces legislativ, trebuie să fie respectate statuările cuprinse în decizia de admitere a Curții Constituționale cu referire la viciile de neconstituționalitate constatate.

Aceste argumente sunt cu atât mai mult aplicabile în cauza prezentă cu cât viciul de neconstituționalitate întemeiat pe încălcarea dispozițiilor art. 138 alin. (5) din Constituție vizează însuși debutul procedurii legislative, respectiv omisiunea inițiatorilor propunerii legislative de a solicita Guvernului fișa financiară aferentă.

În temeiul art. 146 lit. a) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 11 alin.(1) lit. A.a), al art. 15 alin.(1) și al art. 18 alin. (2) din Legea nr.47/1992 Curtea constată că Legea privind meșteșugarii tradiționali din România este **neconstituțională, în ansamblul său.**

În conformitate cu prevederile art. 147 alin. (4) din Constituție, deciziile Curții Constituționale sunt general obligatorii și au putere numai pentru viitor, de la data publicării lor în Monitorul Oficial al României.

La dezbateri a participat, în conformitate cu prevederile art.63 din Regulamentul Senatului, republicat, cu modificările și completările ulterioare, domnul Liviu Brătescu, secretar de stat, Ministerul Culturii.

În consecință, membrii Comisiei pentru cultură și media și membrii Comisiei pentru constituționalitate au hotărât în unanimitate, să adopte **raport comun de respingere a legii trimise la promulgare** pe care îl supun plenului Senatului spre dezbateri și adoptare.

În raport cu obiectul său de reglementare, legea face parte din categoria legilor **ordinare** și urmează să fie adoptată în conformitate cu prevederile art. 76 alin. (2) din Constituția României, republicată.

Potrivit prevederilor art. 75 alin. (1) din Constituția României și ale art. 92 alin. (7) pct. 1 din Regulamentul Senatului, republicat, **Senatul este prima Cameră sesizată.**

PREȘEDINTE,
Senator,
Viorel-Ricard BADEA

PREȘEDINTE,
Senator,
Ion-Cristinel RUJAN

SECRETAR,
Senator
Sorin LAVRIC

SECRETAR,
Senator,
NICULESCU-ȚĂGÂRLAȘ Cristian-Augustin